

Bruksela, 28 maja 2021 r.
(OR. en)

9158/21

LIMITE

ENFOPOL 201
SIRIS 50
COPEN 247
SCHENGEN 48
IXIM 99
CODEC 790
IA 104

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2020/0349(COD)

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Nr poprz. dok.:	5388/7/21 REV 7
Nr dok. Kom.:	13908/20+COR 1
Dotyczy:	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2016/794 w odniesieniu do współpracy Europolu z podmiotami prywatnymi, przetwarzania danych osobowych przez Europol w celu wspierania postępowań przygotowawczych oraz roli Europolu w zakresie badań naukowych i innowacji – Sprawozdanie z postępu prac

I. WPROWADZENIE

1. 9 grudnia 2020 r. Komisja przedstawiła wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2016/794 w odniesieniu do współpracy Europolu z podmiotami prywatnymi, przetwarzania danych osobowych przez Europol w celu wspierania postępowań przygotowawczych oraz roli Europolu w zakresie badań naukowych i innowacji¹. Podstawą prawną wniosku jest art. 88 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; wniosek podlega zwykłej procedurze ustawodawczej. Wniosek przedstawiono wraz z oceną skutków².

¹ 13908/20 + COR 1.

² 13908/20 ADD 1 + ADD 2 + ADD 3 (+ COR).

2. Jednocześnie Komisja przedstawiła powiązany wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/1862 w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) w dziedzinie współpracy policyjnej i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych w odniesieniu do wprowadzania wpisów przez Europol³.
3. Celem wniosku jest wzmocnienie mandatu Europolu w wybranych obszarach, w których państwa członkowskie wskazały na istnienie dużych potrzeb operacyjnych – na przykład poprawa współpracy Europolu z podmiotami prywatnymi i państwami trzecimi, wyrażne umożliwienie Europolowi przetwarzania dużych i złożonych zbiorów danych czy wzmocnienie roli Europolu w obszarze badań i innowacji. Wniosek ma również pomóc w zacieśnieniu współpracy Europolu z Prokuraturą Europejską (EPPO), dostosowaniu obowiązującego w Europolu systemu ochrony danych do rozporządzenia (UE) 2018/1725, w większym stopniu umożliwienie Europolowi składania wniosków o wszczęcie postępowania przygotowawczego w państwie członkowskim oraz umożliwienie Europolowi udostępniania danych pochodzących od państw trzecich funkcjonariuszom pierwszej linii za pośrednictwem Systemu Informacyjnego Schengen (SIS).
4. Irlandia skorzystała z możliwości przewidzianej w art. 3 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do od przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatów, oraz powiadomiła o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu zaproponowanego środka. Zgodnie z Protokołem (nr 22) w sprawie stanowiska Danii, załączonym do Traktatów, Dania nie uczestniczy w przyjęciu proponowanego środka.
5. Parlament Europejski (PE) wyznaczył jako sprawozdawcę Javiera ZARZALEJOSA (PPE, ES). 26 maja 2021 r. Javier ZARZALEJOS przedstawił projekt sprawozdania parlamentarnej Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE). Poprawki do projektu mogą być zgłaszane do 4 czerwca 2021 r.

³ 13882/20.

II. PRACE W RADZIE

6. Prace zorganizowano wokół dziewięciu bloków tematycznych, a wnioski jak dotąd były omawiane podczas dwunastu posiedzeń Grupy Roboczej ds. Egzekwowania Prawa (LEWP) i jednego posiedzenia Grupy Roboczej ds. Wymiany Informacji w dziedzinie WSiSW (IXIM). Na 14 i 21 czerwca 2021 r. zaplanowano kolejne dwa posiedzenia grupy LEWP, po których prezydencja przedstawi wyniki swoich prac Coreperowi w celu uzyskania mandatu do negocjacji z PE w odniesieniu do jak największej liczby bloków negocjacyjnych.
7. Osiągnięto duże postępy. Kilka bloków można uznać za zamknięte lub praktycznie niewymagające dalszych dyskusji z wyjątkiem pewnych ostatecznych dostosowań technicznych: to przede wszystkim blok 1 i blok 5, które dotyczą, odpowiednio, współpracy z podmiotami prywatnymi i współpracy z państwami trzecimi, ale to także blok 3 dotyczący roli Europolu w zakresie innowacji i blok 6 dotyczący stosunków między Europolem a Prokuraturą Europejską (EPPO). Ponadto państwa członkowskie w pełni uzgodniły również zmiany wymagane w bloku 7 dotyczącym wszczynania postępowania przygotowawczego.
8. Znaczne postępy można też odnotować w odniesieniu do pozostałych bloków będących przedmiotem dyskusji. Blok 2 dotyczący postępowania z dużymi zbiorami danych jest technicznie skomplikowany, ale państwa członkowskie mają wspólny cel – wprowadzenie systemu opartego na odpowiednich zabezpieczeniach, dzięki któremu Europol będzie mógł w należyty sposób wspierać państwa członkowskie w dobie nowoczesnych technologii charakteryzującej się olbrzymimi ilościami danych wymagającymi przetwarzania. Blok 8, który dotyczy dostosowania obowiązującego w Europolu systemu ochrony danych do rozporządzenia (UE) 2018/1725, był omawiany na dwóch posiedzeniach, w wyniku których tekst został zmieniony w celu uwzględnienia obaw zgłoszonych przez państwa członkowskie. Ponadto podczas ostatniego posiedzenia, które odbyło się 1 czerwca 2021 r., prezydencja przedstawiła drugą kompromisową propozycję dotyczącą wprowadzania do SIS informacji pochodzących od państw trzecich: propozycja ta ma pomóc znaleźć rozwiązanie, które wyeliminuje odczuwaną lukę informacyjną i które może uzyskać wystarczające poparcie wśród państw członkowskich. Kwestie te nadal wymagają dalszych prac, ale mogą zostać rozwiązane jeszcze przed końcem czerwca.

9. Stan prac i główne elementy porozumienia między państwami członkowskimi w odniesieniu do poszczególnych bloków negocjacyjnych można podsumować w następujący sposób:
- a) **Współpraca z podmiotami prywatnymi (blok 1):** państwa członkowskie uzgodniły szereg uzupełnień i doprecyzowań, które należy wprowadzić do wniosku Komisji, np. w celu zapobieżenia zakłóceniom działań jednostek analityki finansowej prowadzonych zgodnie z ramami prawnymi, które mają do nich obecnie zastosowanie. Zarząd Europolu ma określić dalsze zasady i wytyczne, na przykład dotyczące kwestii tego, czy państwo członkowskie, w którym podmiot prywatny ma siedzibę, ma być automatycznie uznawane za państwo członkowskie, którego dotyczy wymiana danych z tym podmiotem. Jeśli chodzi o współpracę z podmiotami prywatnymi w zakresie zapobiegania rozpowszechnianiu w internecie treści terrorystycznych w kontekście sytuacji kryzysowych, dokonano doprecyzowań w celu uniknięcia powielania działań Europolu i państw członkowskich.
 - b) **Postępowanie z dużymi zbiorami danych (blok 2):** państwa członkowskie dyskutują aktualnie na temat rozwiązania, które doprecyzowałoby jeden z celów wniosku Komisji – zapewnienie, by Europol mógł przeprowadzać wstępną analizę dużych zbiorów umożliwiającą ustalenie, które spośród danych zawartych w tych zbiorach są zgodne z jego mandatem i mogą być dalej przetwarzane, jak również zapewnienie, by Europol mógł wspierać na wniosek państw członkowskich prowadzone przez nie postępowania przygotowawcze, bez względu na to, czy odnośne dane są zgodne z załącznikiem II do rozporządzenia o Europolu, pod warunkiem że państwa członkowskie wnioskujące o pomoc są uprawnione do przetwarzania tych danych. Powyższe rozwiązanie częściowo zakłada odejście od definicji akt sprawy związanych z postępowaniem i odsyła wyłącznie do danych związanych z postępowaniem, przy czym przykładowe sytuacje zostały dokładniej wyjaśnione w odpowiednich motywach.

- c) **Innowacje (blok 3):** państwa członkowskie podkreśliły, że Europolowi należy zapewnić odpowiednie zasoby, które umożliwią mu odgrywanie coraz istotniejszej roli w zakresie innowacji w kontekście potrzeb europejskich organów ścigania. Z drugiej strony państwa członkowskie zgadzają się, że Europolowi nie należy powierzać żadnej roli w monitorowaniu bezpośrednich inwestycji zagranicznych (takie rozwiązanie zaproponowała pierwotnie Komisja). Jeśli chodzi o wykorzystywanie danych przekazanych Europolowi przed wejściem w życie przedmiotowego rozporządzenia zmieniającego, państwa członkowskie chciałyby zapewnić, by Europol mógł wyłącznie wykorzystywać takie dane do celów badań i innowacji, jeżeli właściciel danych zgadza się na takie wykorzystanie, zarówno w całości, jak i w odniesieniu do poszczególnych projektów badawczych lub innowacyjnych. Trwają końcowe etapy negocjacji, podczas których delegacje dyskutują na temat tego, czy zgoda ta powinna opierać się na systemie *opt-out* czy na systemie *opt-in*.
- d) **Wprowadzanie do SIS informacji pochodzących od państw trzecich (blok 4):** na forum grupy LEWP i grupy IXIM przeprowadzono szereg dyskusji w celu określenia głównych elementów rozwiązania, zgodnie z którym informacje pochodzące od państw trzecich można będzie wprowadzać do SIS, dzięki czemu będą one dostępne dla funkcjonariuszy pierwszej linii. Państwa członkowskie nie poparły pierwszej próby znalezienia kompromisowego rozwiązania polegającego na utrzymaniu „własnych” wpisów informacyjnych Europolu przy zapewnieniu większej liczby zabezpieczeń niż we wniosku Komisji (ograniczenie do terroryzmu i do zaufanych państw trzecich, i najlepiej wyłącznie na podstawie wyraźnego wniosku państwa członkowskiego). W związku z tym prezydencja przedstawiła obecnie drugą kompromisową propozycję: Europol miałby zapewniać wsparcie przy analizie i weryfikacji informacji pochodzących od państw trzecich i dzięki temu mógłby proponować informacje, które byłyby wprowadzane do SIS przez państwa członkowskie. Przepisowi temu towarzyszyłby mechanizm sprawozdawczy, który umożliwiałby monitorowanie sytuacji w zakresie wpisów proponowanych przez Europol. Rozwiązanie to obecnie jest nadal przedmiotem dyskusji wśród państw członkowskich.

- e) **Współpraca z państwami trzecimi (blok 5):** państwa członkowskie zgodziły się, że należy starać się zwiększyć możliwości współpracy strukturalnej z państwami trzecimi, wykraczając poza pierwotną propozycję Komisji. Na tej podstawie, inspirując się rozporządzeniem o Eurojuście, dodano nowy przepis, który będzie umożliwiał przekazywanie danych państwom trzecim, w których stosowne zabezpieczenia w zakresie ochrony operacyjnych danych osobowych zostały przewidziane w prawnie wiążącym instrumencie lub w których – zgodnie z oceną dokonaną przez Europol – zabezpieczenia takie istnieją. Takie przekazywanie danych będzie wymagało wydania zgody przez zarząd Europolu.
- f) **Stosunki między Europolem a EPPO (blok 6):** państwa członkowskie zgadzają się, że w porównaniu do pierwotnego wniosku Komisji należy ustanowić ściślejszą korelację między odpowiednimi przepisami zawartymi w obowiązującym rozporządzeniu o EPPO, a nowymi przepisami będącymi przedmiotem dyskusji. Odniesienia do aktywnego wsparcia skreślono zarówno w części normatywnej, jak i w odpowiednim motywie, podobnie jak odniesienia do wsparcia w zakresie wnoszenia i popierania oskarżeń, ponieważ uznano je za niezgodne z mandatem Europolu. Z drugiej strony dodano odniesienia do ograniczeń w wykorzystywaniu informacji przekazywanych przez państwa członkowskie – z myślą o tym, by właściciele danych zachowali pełną kontrolę nad przyszłym przekazywaniem swoich danych, z uwzględnieniem EPPO.
- g) **Wniosek Europolu o wszczęcie postępowań przygotowawczych w państwach członkowskich (blok 7):** państwa członkowskie sprzeciwiają się propozycji Komisji przewidującej rozszerzenie możliwości składania przez Europol wniosków o wszczęcie postępowania przygotowawczego o przypadki, które dotyczyłyby tylko jednego państwa członkowskiego, i postanowiły powrócić do aktualnego brzmienia rozporządzenia o Europolu, zgodnie z którym dane przestępstwo objęte zakresem celów Europolu musi dotyczyć co najmniej dwóch państw członkowskich.

- h) **Obowiązujący w Europolu system ochrony danych (blok 8):** w swoim wniosku Komisja proponuje przede wszystkim horyzontalne dostosowanie obowiązującego w Europolu systemu ochrony danych (który był wcześniej odrębnym systemem) do rozporządzenia (UE) 2018/1725 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje Unii. Na posiedzeniu, które odbyło się 1 czerwca 2021 r., Komisja udzieliła obszernych wyjaśnień w odpowiedzi na szereg kwestii zgłoszonych na piśmie przez państwa członkowskie, a Europejski Inspektor Ochrony Danych (EIOD) przedstawił ogólne informacje na temat wpływu rozporządzenia o Europolu na ochronę danych. Przeprowadzono już pierwszą zmianę odnośnych przepisów: doprecyzowano kwestię uprzednich konsultacji w przypadku nowych rodzajów operacji przetwarzania, kwestię przetwarzania fotografii w związku z definicją danych biometrycznych czy kwestię ukierunkowanego rozszerzenia dostępu urzędników państw członkowskich do niektórych danych. W rozdziale tym wprowadzono także różne poprawki techniczne.
- i) **Inne przepisy nieuwjęte w żadnym z poprzednich bloków (blok 9):** analiza tych przepisów jeszcze się nie rozpoczęła. Blok ten obejmuje nowe przepisy i poprawki, na przykład dotyczące wspierania przez Europol działań w ramach EMPACT, postępowań przygotowawczych dotyczących celów o dużym znaczeniu i działalności zespołów reagowania, jak również współpracy Europolu z OLAF, ENISA i jednostkami analityki finansowej. Prezydencja planuje zająć się tymi kwestiami na pozostałych posiedzeniach grupy LEWP, tj. 14 i 21 czerwca 2021 r.

III. PODSUMOWANIE

10. W tym półroczu udało się osiągnąć bardzo istotne postępy, a delegacje nadal analizują na szczeblu technicznym wnioski i kolejne zmienione wersje tekstu prezydencji. Pomimo złożonego charakteru wniosku prezydencja jest nadal w pełni zdecydowana kontynuować prace w tygodniach pozostających do końca półroczu, tak aby zakończyć prace nad jak największą liczbą wyżej wymienionych bloków negocjacyjnych i uzyskać (częściowy) mandat do negocjacji z Parlamentem Europejskim.
 11. W związku z tym Komitet Stałych Przedstawicieli jest proszony o przedłożenie Radzie niniejszego sprawozdania z postępu prac, tak by Rada mogła się z nim zapoznać na posiedzeniu 7 i 8 czerwca 2021 r.
-